

PRESUDA SUDA

5. veljače 1976. (*)

U predmetu 87/75,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 177. UEZ-a, koji je uputio Tribunale di Genova (Sud u Genovi, Italija) u postupku koji se pred tim sudom vodi između

Conceria (štavionica) Daniele Bresciani braće M. i P. Bresciani

i

Amministrazione Italiana delle Finanze (Talijanska financijska uprava),

o tumačenju članka 13. Ugovora o EEZ-u i članka 2. stavka 1. Konvencije o pridruživanju između Europske ekonomske zajednice i Zajednici pridruženih afričkih država i Madagaskara, potpisane 20. srpnja 1963. u Yaoundéu, koju je Odlukom od 5. studenog 1963. (SL 1964., str. 1430.) Vijeće sklopilo u ime Zajednice, te članka 2. stavka 1. Konvencije o pridruživanju potpisane 29. srpnja 1969. u Yaoundéu, koju je Odlukom od 29. rujna 1970. (SL 1970., br. L 282, str. 1.) Vijeće sklopilo u ime Zajednice,

SUD,

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, H. Kutscher i A. O'Keefe, predsjednici vijeća, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen i A. J. Mackenzie Stuart, suci,

nezavisni odvjetnik: A. Trabucchi,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

PRESUDU

- 1 Rješenjem od 24. srpnja 1975., koje je tajništvo Suda zaprimilo 4. kolovoza 1975., Tribunale di Genova (Sud u Genovi) uputio je Sudu pet pitanja o tumačenju izraza „davanja s istovrsnim učinkom kao uvozne carine” iz članka 13. stavka 2. Ugovora o EEZ-u i članka 2. stavka 1. Konvencije potpisane 20. srpnja 1963. u Yaoundéu (SL 1964., str. 1430.) te Konvencije potpisane 29. srpnja 1969. u Yaoundéu (SL 1970., br. L 282, str. 1.).

- 2 Iz spisa proizlazi da je 1969. i 1970. a svakako prije stupanja na snagu druge Konvencije iz Yaoundéa tužitelj u glavnom postupku uvezo iz Francuske i Senegala, države koja je na temelju gore navedenih konvencija pridružena Zajednici, više pošiljaka sirovih govedih koža i da je pri uvozu morao platiti davanje za veterinarski i javnozdravstveni pregled.
- 3 To je davanje uvela Italija kako bi paušalno pokrila troškove obveznog javnozdravstvenog pregleda uvezenih proizvoda životinjskog podrijetla. Tribunale di Genova (Sud u Genovi) je izjavio da se na slične domaće proizvode ne ubire takvo davanje. Pa ipak, u Italiji se prilikom klanja životinja obavljaju veterinarski pregledi na koje se ubiru općinska davanja. Svrha tih pregleda je prije svega utvrditi je li meso prikladno za prehranu.
- 4 Prvim se pitanjem u biti želi saznati je li novčano davanje koje se obračunava u svrhu obveznog javnozdravstvenog nadzora sirovih koža pri prelasku granice davanje s istovrsnim učinkom kao uvozna carina u smislu članka 13. stavka 2. Ugovora o EEZ-u.
- 5 Kao što je Sud odlučio u presudi od 14. prosinca 1972. u predmetu 29/72, SpA Marimex/Amministrazione Italiana delle Finanze (Zb., 1972., str. 1309.), novčana davanja koja se obračunavaju u svrhe javnozdravstvenog nadzora robe pri prelasku granice i određuju u skladu s posebnim kriterijima koji nisu usporedivi s kriterijima za određivanje novčanih davanja na slične domaće proizvode trebaju se smatrati davanjima s istovrsnim učinkom kao carine.
- 6 Prema mišljenju nacionalnog suda, treba voditi računa o sljedeće tri posebnosti:

Prvo, činjenica je da se, za razliku od davanja koja podliježu zabrani iz članka 13. Ugovora o EEZ-u, sporno davanje određuje prema količini, a ne prema vrijednosti robe. Drugo, sporno novčano davanje nije ništa drugo nego protuusluga koja se zahtijeva od pojedinaca koji su vlastitim djelovanjem, odnosno uvozom proizvoda životinjskog podrijetla, dali povoda za pružanje usluge. I treće, sporno davanje obračunava se, iako u drukčijem obliku i u drugom trenutku, i na slične domaće proizvode.
- 7 U skladu s člankom 9. Ugovora, Zajednica se temelji na carinskoj uniji koja počiva na zabrani carina i „svih davanja s istovrsnim učinkom” među državama članicama kao i na donošenju zajedničke carinske tarife u njihovim odnosima s trećim zemljama.

U skladu s člankom 13. stavkom 2., države članice će tijekom prijelaznog razdoblja postupno ukinuti uzajamno važeća davanja s istovrsnim učinkom kao uvozne carine.

Mjesto koje ti članci zauzimaju na početku onoga dijela Ugovora koji je namijenjen „temeljima Zajednice” dovoljno ukazuje na njihovu ključnu ulogu u uspostavi zajedničkog tržišta.
- 8 Opravdanje obveze postupnog ukidanja carina temelji se na činjenici da je svako novčano davanje koje se obračunava zbog prelaska granice, ma kako malo ono bilo, prepreka slobodnom kretanju robe.

Obveza postupnog ukidanja carina dopunjena je obvezom ukidanja davanja s istovrsnim učinkom kako bi se spriječilo da države članice obračunavanjem raznovrsnih novčanih davanja zaobiđu temeljno načelo slobodnog kretanja robe unutar zajedničkog tržišta.

Stoga se korištenjem tih dvaju pojmova koji se međusobno dopunjuju nastojalo izbjeći uvođenje u trgovini među državama članicama svakog novčanog davanja koje se temelji na činjenici da roba koja je u prometu unutar Zajednice prelazi državnu granicu.

- 9 Slijedom navedenoga, svako novčano davanje, bez obzira na njegov naziv ili način primjene, koje se na robu uvezenu iz druge države članice jednostrano obračunava kada ta roba prelazi granicu jest davanje s istovrsnim učinkom kao carina. Stoga je za ocjenu davanja sporne vrste nevažno što je ono razmjerno količini uvezene robe, a ne njezinoj vrijednosti.
- 10 Isto je tako za određivanje učinaka davanja na slobodno kretanje robe nevažno što je sporno davanje razmjerno troškovima obveznog javnozdravstvenog nadzora pri uvozu robe. Naime, aktivnost državne uprave namijenjena održavanju sustava javnozdravstvenog nadzora koji je propisan u općem interesu ne može se smatrati uslugom uvozniku kojom bi se moglo opravdati obračunavanje novčanog davanja. Ako je, dakle, na kraju prijelaznog razdoblja javnozdravstveni nadzor i dalje opravdan, troškove njegova obavljanja treba snositi javnost, koja kao cjelina ima korist od slobodnog kretanja robe u Zajednici.
- 11 Činjenica da je domaća proizvodnja slično opterećena drugim davanjima od male je važnosti osim ako se ta davanja i sporno davanje ne obračunavaju u skladu s istim kriterijima i u sličnoj fazi proizvodnje tako da ih se može smatrati sastavnim dijelom općeg sustava unutarnjeg oporezivanja koji sustavno i na isti način obuhvaća domaće i uvezene proizvode.
- 12 Drugo pitanje odnosi se na to je li članak 13. stavak 2. počeo proizvoditi izravan učinak 31. prosinca 1969., odnosno istekom prijelaznog razdoblja, ili 1. srpnja 1968., odnosno danom ukidanja carina u Zajednici.
- 13 Taj je učinak, osim ako drukčije nije određeno posebnim odredbama, nastupio istekom prijelaznog razdoblja, odnosno 1. siječnja 1970. Naime, odluka Vijeća od 26. srpnja 1966. o ukidanju carina usporedno s provedbom zajedničke carinske tarife 1. srpnja 1968. (SL, str. 2971.) temelji se na pojmu selektivnog ubrzanja mjera koje treba u cijelosti okončati najkasnije do kraja prijelaznog razdoblja. U tim okolnostima ta se odluka primjenjuje samo na one mjere na koje se izrijekom odnosi, odnosno na carine u užem smislu i na količinska ograničenja.
- 14 Stoga na upućeno pitanje treba odgovoriti da se na izravan učinak članka 13. stavka 2. moguće pozivati tek s 1. siječnja 1970.
- 15 Treće se pitanje odnosi na to ima li pojam davanja s istovrsnim učinkom u članku 2. stavku 1. Konvencije iz Yaoundéa iz 1963. i Konvencije iz Yaoundéa iz 1969. isto značenje kao u članku 13. stavku 2. Ugovora.

- 16 Prvo valja provjeriti imaju li subjekti prava Zajednice na temelju članka 2. stavka 1. Konvencije iz Yaoundéa iz 1963. pravo pozivati se na nju kako bi osporili obvezu plaćanja nacionalnog davanja. U tu svrhu valja se osvrnuti na duh, strukturu i tekst Konvencije i konkretnih odredaba.
- 17 U skladu s četvrtim dijelom Ugovora o EEZ-u, određene prekomorske zemlje i područja koji su s četiriju od šest ondašnjih država članica imali posebne odnose pridružili su se Zajednici. S obzirom na posebne gospodarske i političke veze, pridruživanje je u skladu s člankom 131. Ugovora o EEZ-u služilo promicanju interesa i napretka stanovnika tih zemalja i područja kako bi ih se svelo ka gospodarskoj, socijalnoj i kulturnoj razvijenosti kojoj teže. Ugovoru priložena Provedbena konvencija koja se odnosi na pridruživanje prekomorskih zemalja i područja Zajednici sklopljena je za petogodišnje razdoblje.
- 18 Budući da je na kraju toga razdoblja više prekomorskih zemalja i područja ostvarilo političku neovisnost, sklopljena je Konvencija iz Yaoundéa kako bi se na taj način održao pridruženi odnos između određenih, sada neovisnih, afričkih zemalja i Madagaskara te Europske ekonomske zajednice. Konvencija je sklopljena kako u ime država članica tako i u ime Zajednice pa je slijedom toga, u skladu s člankom 228., za te stranke obvezujuća.
- 19 Što se tiče carina i davanja s istovrsnim učinkom, člankom 2. stavkom 1. Konvencije iz 1963. određeno je sljedeće: „Pri uvozu proizvoda podrijetlom iz pridruženih država u države članice postupno će biti ukinute carine i davanja s istovrsnim učinkom kao takve carine kao što to među državama članicama proizlazi iz odredaba članaka 12., 13., 14., 15. i 17. Ugovora i u skladu s odlukama o ubrzanom ostvarivanju ciljeva Ugovora koje su bile ili će biti usvojene” [neslužbeni prijevod].
- Člankom 2. stavkom 5. predviđeno je da će „na zahtjev pridružene države, u Vijeću za pridruživanje biti provedena savjetovanja o uvjetima primjene toga članka” [neslužbeni prijevod].
- 20 S druge strane, člankom 3. stavkom 2. ograničena je obveza pridruženih država u pogledu ukidanja carina i davanja s istovrsnim učinkom kako slijedi: „Svaka pridružena država može zadržati ili uvesti carine i davanja s istovrsnim učinkom kao carine koji odgovaraju potrebama njezinog razvoja i njezine industrijalizacije ili koji se koriste za financiranje njezinog proračuna” [neslužbeni prijevod].
- 21 Člankom 61. Konvencije predviđeno je da će Zajednica i države članice obveze iz članaka 2., 5. i 11. preuzeti čak i u odnosu na pridružene države koje zbog međunarodnih obveza koje su vrijedile u trenutku stupanja na snagu Ugovora o EEZ-u i koje su te države podvrgnule posebnom carinskom režimu mogu smatrati da još nisu sposobne Zajednici ponuditi uzajamnost predviđenu člankom 3. stavkom 2. Konvencije.
- 22 Iz tih je odredaba razvidno da Konvencija nije bila sklopljena radi osiguranja jednakosti u obvezama koje Zajednica preuzima u odnosu na pridružene države, nego radi poticanja njihovog razvoj u skladu s ciljem prve Konvencije koja je priložena Ugovoru.

- 23 Ta neravnoteža između obveza Zajednice i obveza pridruženih država, koja je svojstvena posebnoj naravi Konvencije, ne sprečava Zajednicu da prizna izravan učinak nekih njezinih odredaba.
- 24 Iz odredbe prema kojoj se savjetovanja o uvjetima primjene članka 2. Konvencije provode samo na zahtjev pridružene države proizlazi da Zajednica mora bez daljnjega ukinuti davanja s istovrsnim učinkom.
- 25 Izričitim upućivanjem u članku 2. stavku 1. Konvencije na članak 13. Ugovora, Zajednica je prema pridruženim državama preuzela istu onu obvezu ukidanja davanja s istovrsnim učinkom koju su države članice među sobom preuzele Ugovorom. Budući da je ta obveza sadržajno određena i da ne podliježe nikakvoj prešutnoj ili izričitoj rezervi od strane Zajednice, ona može subjektima prava Zajednice dodijeliti pravo da se od 1. siječnja 1970. na nju pozivaju pred sudovima.
- 26 Stoga nacionalnom sudu treba odgovoriti da se člankom 2. stavkom 1. Konvencije iz Yaoundéa iz 1963. državljanima Zajednice s 1. siječnja 1970. daje pravo koje nacionalni sudovi Zajednice moraju štiti, da državi članici ne plaćaju davanja s istovrsnim učinkom kao carine.
- 27 Zadnjim se pitanjem pita je li zabrana ubiranja davanja s istovrsnim učinkom koja je državama članicama nametnuta dvjema konvencijama iz Yaoundéa bez prekida vrijedila od 1. siječnja 1970.
- 28 U skladu s člankom 59. Konvencije iz 1963., Konvencija je bila sklopljena za razdoblje od pet godina od dana njezinog stupanja na snagu. Člankom 60. predviđeno je da će ugovorne strane razmotriti odredbe koje bi mogle usvojiti za daljnje razdoblje i da će do stupanja na snagu nove Konvencije Vijeće za pridruživanje eventualno donijeti potrebne prijelazne mjere.
- 29 Budući da je prva Konvencija o pridruživanju prestala vrijediti 30. svibnja 1969., odnosno prije sklapanja nove konvencije, Vijeće za pridruživanje ju je, kako bi izbjeglo prekid, dva puta produljilo. Budući da je Vijeće za pridruživanje te odluke usvojilo na temelju ovlasti koje su mu bile dodijeljene Konvencijom, valja zaključiti da su obveze koje su državama članicama nametnute prvom Konvencijom nastavile bez prekida vrijediti do stupanja na snagu druge Konvencije.

Troškovi

- 30 Troškovi Komisije Europskih zajednica, koja je podnijela očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

odlučujući o pitanju koje mu je uputio Tribunale di Genova (Sud u Genovi), odlučuje:

- 1** Novčano davanje, bez obzira na njegov naziv ili način primjene, koje se na robu uvezenu iz druge države članice jednostrano obračunava kada ta roba prelazi granicu jest davanje s istovrsnim učinkom kao carina.
- 2** Na izravan učinak članka 30. stavka 2. Ugovora moguće se pozivati tek s 1. siječnja 1970.
- 3** Člankom 2. stavkom 1. Konvencije potpisane 20. srpnja 1963. u Yaoundéu subjektima prava Zajednice se od 1. siječnja 1970. dodjeljuje pravo koje nacionalni sudovi Zajednice moraju štiti, da državi članici ne plaćaju davanje s istovrsnim učinkom kao carine.
- 4** Obveze koje su državama članicama nametnute Konvencijom iz Yaoundéa iz 1963. nastavile su bez prekida vrijediti do stupanja na snagu Konvencije potpisane 29. srpnja 1969. u Yaoundéu.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 5. veljače 1976.

[Potpisi]

* Jezik postupka: talijanski